ULUSLARARASI BİLİM KÜLTÜR VE SPOR DERNEĞİ
INTERNATIONAL SCIENCE CULTURE AND SPORT ASSOCIATION

UBİKS | ISCSA

Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi

International Journal of Cultural and Social Studies

UKSAD - IntJCSS

Haziran ve Aralık Aylarında Yayımlanan Açık Erişimli Hakemli Dergi

Biannual (Published in June & December) Open Access Peer-Reviewed Journal

Cilt 3, Özel Sayı / Volume 3, Special Issue
Aralık 2017 / December 2017

2. Uluslararası Avrasya Spor, Eğitim ve Toplum Kongresi Bildirileri Özel Sayısı, Antalya/Türkiye - 2017
Special Issue on the Proceedings of the 2nd IECSES Conference, Antalya/Turkey - 2017

ISCSA_UBiKS

e-ISSN: 2458-9381 www.intjcss.com

International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS)
December 2017 : Volume 3 (Special Issue)
e-ISSN : 2458-9381

www.iscs-a.org

UKSAD, Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki kere yayımlanan Uluslararası Bilimsel Hakemli bir dergidir.

IntJCSS is an International Refereed Scientific Journal published biannually (in June & December) by ISCSA.

AÇIK ERİŞİMLİ DERGİ

OPEN ACCESS JOURNAL

Editörden mesaj

Değerli meslektaşlarım,

Derneğimiz Kültürel ve Sosyal Bilimler alanındaki çalışmalarınızı değerlendirmek üzere yeni bir dergiyi (UKSAD) hizmetinize sunmaktan büyük bir mutluluk duyuyor. Genç bir kurum olmamıza rağmen, son derece dinamik ve istekli bir ekiple yol alan derneğimizin çıkardığı bu yeni yayın organının da Sosyal Bilimlerin farklı disiplinleri üzerinde yoğunlaşan akademisyenlerin dikkatini çekeceğine olan inancımız sonsuzdur.
Sizleri, Sosyal Bilimlerin tüm alanrında üreteceğiniz yüksek kalitedeki bilimsel çalışmalarınızı, yazın taramaları, örnek olgu araştırmaları, deneysel araştırmaları, kitap incelemelerinizi, vb. derginin yazım kurallarına uygun olarak hazırlayarak dergimize göndermeye davet ediyoruz. Ayrıca açık erişimli makalelerimizi gerek okuyarak, gerekse alıntılayarak dergimizin gelişmesine katkı vermenizi diliyoruz.
İçten saygılar.

Message from the editor

Dear colleagues,

Our association is glad to invite you all to submit your cultural and social researches in our new journal, International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS). As being a young association, but having very ambitious team of academic staff, we really believe that this journal would attract intention from serious scholars working on different dimensions of educational sciences.

We invite high quality articles, review papers, case studies of theoretical, and empirical, conceptual, experimental researches, translations, and letters to the editors, etc. on social sciences in a properly formatted file as per the author guidelines of the journal. We also promote researchers to use our open access articles in their researches and contribute to the development of our journal through their citations.
Kind regards.

Sayı Editörü / Editor of the Issue

Dr. Mutlu TÜRKMEN, Bartın University, TURKEY

Eş Editörler / Co-editors

Dr. Saliha AĞAÇ, Gazi University, TURKEY (Chief Editor)
Dr. Murat KUL, Bartın University, TURKEY
Dr. Yunus ABDURAHİMOĞLU, Bartın University, TURKEY

Bilim Kurulu / Scientific Board

Dr. Yunus ABDURAHİMOĞLU, Bartın University, TURKEY
Dr. Fariz AHMADOV, Azerbaijan State Economy University, AZERBAIJAN
Dr. Nurhodja AKBULAEV, Azerbaijan State Economy University, AZERBAIJAN
Dr. Mehmet AKGÜL, Prof., Necmettin Erbakan University, TURKEY
Dr. Aygün AKYOL, Assoc. Prof., Hitit University, TURKEY
Dr. Hayati AKYOL, Prof., Gazi University, TURKEY
Dr. Adel M. ALNASHAR, Prof., University of Bahrain, BAHRAIN
Dr. Mahfoud AMARA, Qatar University, QATAR
Dr. Musa Kazım ARICAN, Prof., Yıldırım Beyazıt University, TURKEY
Dr. Esmaeil Safaei ASL, Allameh Tabataba'i University, IRAN
Dr. Mustafa AY, Assoc. Prof., Selçuk University, TURKEY
Dr. Bünyamin AYHAN, Assoc. Prof., Selçuk University, TURKEY
Dr. Ramezan Mahdavi AZADBONI, University of Mazandaran, IRAN
Dr. Lambros BALTSIOTIS, Panteion University, GREECE
Dr. Fatma BAĞDATLI ÇAM, Bartın University, TURKEY
Dr. Alyona YULDAŞKIZI BALTABAYEVA, Prof., Ahmet Yesevi University, KAZAKHSTAN
Dr. Nuri BALTACI, Gumushane University, TURKEY
Dr. Mehmet BAYRAKTAR, Prof., Yeditepe University, TURKEY
Dr. Metin BECERMEN, Assoc. Prof., Uludag University, TURKEY
Dr. Antoine Cantin-BRAULT, Université de Saint-Boniface, CANADA
Dr. Ahmet Kamil CİHAN, Prof., Erciyes University, TURKEY
Dr. Aynur CİVELEK, Assoc. Prof., Adnan Menderes University, TURKEY
Dr. Alex CRISP, São Paulo State University, BRAZIL
Dr. Hamza ÇAKIR, Prof., Erciyes University, TURKEY
Dr. İsmail ÇAKIR, Assoc. Prof., Erciyes University, TURKEY
Dr. Lokman ÇİLİNGİR, Prof., Ondokuz Mayıs University, TURKEY
Dr. Daniela DASHEVA, Prof., National Sports Academy, BULGARIA
Dr. Bekir DİREKÇİ, Assoc. Prof., Akdeniz University, TURKEY
Dr. Mevlud DUDIC, Prof., Novi Pazar University, SERBIA
Dr. Murat ERDOĞDU, Necmettin Erbakan University, TURKEY
Dr. Murat KELİKLİ, Bartın University, TURKEY
Dr. Nejla GÜNAY, Assoc. Prof., Gazi University, TURKEY
Dr. Bülent GÜRBÜZ, Assoc. Prof., Kırıkkale University, TURKEY
Dr. Erdal HAMARTA, Assoc. Prof., Necmettin Erbakan University, TURKEY
Dr. Mustafa HİZMETLİ, Assoc. Prof., Bartın University, TURKEY
Dr. Miftakhul JANNAH, Surabaya State University, INDONESIA
Dr. İbrahim Hakkı KAYNAK, Necmettin Erbakan University, TURKEY
Dr. Murat KELİKLİ, Bartın University, TURKEY
Dr. Bachir KHELIFI, Prof., University of Mascara, ALGERIA

Dr. Ali Murat KIRIK, Marmara University, TURKEY
Dr. Murat KUL, Assist. Prof., Bartın University, TURKEY
Dr. Hanem MAKNI, Prof., University of Tunis, TUNISA
Dr. İfet MAHMUTOVIC, Prof., University of Sarajevo, BOSNIA HERZEGOVINA
Dr. İ. Hakkı MİRİCİ, Prof., Hacettepe University, TURKEY
Dr. Zerf MOHAMED, University Abdel Hamid Ibn Badis Mostaganem, ALGERIA
Dr. Sait OKUMUŞ, Assoc. Prof., Yıldırım Beyazıt University, TURKEY
Dr. Ayad OMAR, Assoc. Prof., Tripoli University, LIBYA
Dr. Mehmet ÖÇALAN, Kırıkkale University, TURKEY
Dr. Nurettin ÖZTÜRK, Assoc. Prof., Atatürk University, TURKEY
Dr. Cevat ÖZYURT, Prof., Yıldırım Beyazıt University, TURKEY
Dr. Shawkat Gaber RADWAN, Port Said University, EGYPT
Dr. Müfit Selim SARUHAN, Prof., Ankara University, TURKEY
Dr. Shakeel Ahmad SHAHID, Dow College Karachi, PAKISTAN
Dr. Erhan SUMMAK, Selçuk University, TURKEY
Dr. Mutluhan TAŞ, Assoc. Prof., Selçuk University, TURKEY
Dr. Burhanettin TATAR, Prof., Ondokuz Mayıs University, TURKEY
Dr. Fatih TOKTAŞ, Assoc. Prof., Dokuz Eylül University, TURKEY
Dr. Mutlu TÜRKMEN, Assoc. Prof., Bartın University, TURKEY
Dr. Mevlüt UYANIK, Prof., Hitit Üniversitesi, TURKEY
Dr. Asife ÜNAL, Assoc. Prof., Bartın University, TURKEY
Dr. Oğuz YURTTADUR, Selçuk University, TURKEY
Dr. Tomáš ZEMAN, Comenius University, SLOVAKIA

Dergi Sorumlusu / Publication Manager

Mutlu TÜRKMEN

Tasarım / Design

Güngör DOĞANAY

Web Yöneticisi /Web Admin

Ali ALTUNAY

Halkla İlişkiler / Public Affairs

Sercan KURAL

Web & Email

www.intjcss.com & info@intjcss.com

** İsimler alfabetik sırayla dizilmiştir. / Names are listed in alphabetical order.*

Year 2017, Volume 3, Issue Special Issue 2, (http://dergipark.gov.tr/intjcss/issue/33182) Pages 449 - 460 (Languages)
2017-12-22

Zotero | Mendeley | EndNote | BibTex |

Cite (http://dergipark.gov.tr/intjcss/issue/33182/369819#article_cite)

PDF (141) (/download/article-file/388914)

en tr

The Importance of Refining the “Şile Bezi” and Converting It to Original Products

Çimen BAYBURTLU [1] (/intjcss/issue/33182/369819#author748680)

81 141

Abstract

en tr

In our country, which has a very rich culture; the increasingly weakening tradition in all cultural elements today and the opportunities that technology brings affect the quality of handcraft products. In other words, time is changing the values of art parallel to its own creative momentum. From this point of view, the differentiation of the designs made by the traditional methods and the application of the new designs arising from these differences play an active role in acquiring the taste of the buyer in the domestic and foreign markets, as well as the quality of the product. For this reason, the new patterns and forms create metamorphosis with the contemporary understanding of the future with its local essences and forms, and acquire a peculiar innovation in the context of its own existence. The effects of metamorphosis, such as rapidly developing technology, changing feelings, fashion trends influence Şile Bezi's future as well as other handcrafts’. Furthermore, in an era where the textile industry has developed and gained so much importance, the universalization of this particular weaving art and its motifs must be considered with sensitivity to the necessity of working to promote it to the world in its own name. The various activities that can be carried out in order to introduce the Şile Bezi and re-find the worthy value should be organized. The purpose of this work is not just to create awareness, but to emphasize the importance of producing up-to-date and sustainable products through the application of different designs that will add value to Şile Bezi. Şile Bezi woven by peasants, used in making nightwear, shirts, women's and men's clothing, sheets and curtains in the preparation of dowries of young girls, has gained an important place in the world fashion in the 70’s. But the 1980’s synthetic fashion has ruined its importance. As looms, benches and creativity has turned into mechanization, unfortunately the hand work has lost its importance. In this study; The handicrafts of Şile and its

surroundings are examined. Suggestions for transforming, marketing and selling existing handicraft products in the region by reinterpreting them into original designs were presented as ideas to contribute to solution.

Keywords

en tr

Şile Bezi (/search?q=%C5%9Eile+Bezi), Design (/search?q=Design), Hand Work (/search?q=Hand+Work), Hand Loom (/search?q=Hand+Loom)

References

- Eviner, İ. (2016). “Sanatla Yaratmak”, Cogito, Tasarım Ne Bekler?, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 83: 7-24.Behramoğlu B, (2007). “El Emeği Göz Nuru; Şile Bezi”, Türsab (Türkiye Seyahat Acentaları Birliği), İstanbul, Boyut Matbaacılık, 283: 40-47. [https://tursab.org.tr/yayin/20/283_20_328028.pdf, (Erişim Tarihi: 20.06.2016)].
- Gözen, S. (1977). “Şile Bezi”, İstanbul: Sanat Dünyamız, Yapı Kredi Bankası- Kültür ve Sanat Yayınları, 9: 32-40.
- Güney, K. (1970). “Göz Nuruyla Dokunan Şiir Şile Bezi”, İstanbul: Hayat Dergisi, Tifdruk Matbaacılık Sanayii, 52:8-9.
- Kawamura, Y. (2016). “Moda-loji”, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Örsatan, B. (1971). “Şile Dokumacılığı ve İşlemeciliği”, Folklora Doğru, İstanbul: Robert Koleji Türk Folklor Kulübü, 18:11-15.
- Temir, ŞR. (2010). “Geçmişten Günümüze Şile ve Şile Bezi”, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Sanat Eserleri Dizisi
- http://www.istanbul.net.tr/etkinlik/foto-galeri 26.10.2017 23:22

Details

Subjects	Arts
Journal Section	Review
Authors	**Author:** Çimen BAYBURTLU **(Primary Author)**

Cite

Bibtex	`@review { intjcss369819, journal = {Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)}, issn = {}, eissn = {2458-9381}, address = {Uluslararası Bilim Kültür ve Spor Derneği}, year = {2017}, volume = {3}, pages = {449 - 460}, doi = {}, title = {The Importance of Refining the “Şile Bezi” and Converting It to Original Products}, key = {cite}, author = {BAYBURTLU, Çimen} }`
APA	BAYBURTLU, Ç . (2017). The Importance of Refining the “Şile Bezi” and Converting It to Original Products. Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD), 3 (Special Issue 2), 449-460. Retrieved from http://dergipark.gov.tr/intjcss/issue/33182/369819

MLA	BAYBURTLU, Ç . "The Importance of Refining the “Şile Bezi” and Converting It to Original Products". Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD) 3 (2017): 449-460 <http://dergipark.gov.tr/intjcss/issue/33182/369819>
Chicago	BAYBURTLU, Ç . "The Importance of Refining the “Şile Bezi” and Converting It to Original Products". Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD) 3 (2017): 449-460
RIS	TY - JOUR T1 - The Importance of Refining the “Şile Bezi” and Converting It to Original Products AU - Çimen BAYBURTLU Y1 - 2017 PY - 2017 N1 - DO - T2 - International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS) JF - Journal JO - JOR SP - 449 EP - 460 VL - 3 IS - Special Issue 2 SN - -2458-9381 M3 - UR - Y2 - 2017 ER -
EndNote	%0 International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS) The Importance of Refining the “Şile Bezi” and Converting It to Original Products %A Çimen BAYBURTLU %T The Importance of Refining the “Şile Bezi” and Converting It to Original Products %D 2017 %J International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS) %P -2458-9381 %V 3 %N Special Issue 2 %R %U
ISNAD	BAYBURTLU, Çimen . "The Importance of Refining the “Şile Bezi” and Converting It to Original Products". International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS) 3 / Special Issue 2 (December 2017): 449-460.

Full Text (141) (/download/article-file/388914)

Submit a Manuscript

(//dergipark.gov.tr/journal/516/submission/start)

Archive

(//dergipark.gov.tr/intjcss/archive)

Editorial Board

(//dergipark.gov.tr/intjcss/board)

Contact

(//dergipark.gov.tr/intjcss/contacts)

Announcements

(//dergipark.gov.tr/intjcss/announcements)

Subscribe to email list

Index Copernicus

(https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=48082)

Google Scholar

(http://www.scholar.google.com)

Türk Eğitim İndeksi

(http://www.turkegitimindeksi.com/)

J-Gate

(https://jgateplus.com/search/login/)

Sobiad

(https://atif.sobiad.com/index.jsp?modul=taranan-dergiler#)

DRJI

(http://olddrji.lbp.world/IndexedJournals.aspx)

Open Access Library (oalib)

(http://www.oajournals.info/)

ResearchBib

(https://www.researchbib.com/)

Scientific Indexing Services

(http://sindexs.org/)

CiteFactor

(http://www.citefactor.org/journal/index/14541/international-journal-of-cultural-and-social-studies-intjcss)

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Spor Bilimleri / Sport Sciences

1- Spor Federasyonları İl Temsilcilerinin Yönetsel Sorunlarına İlişkin Görüşleri
The Notions of Sports Federations' Representatives with regard to Managerial Problems
Zeki TAŞ, Zafer ÇİMEN **1-15**

2- Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sportmenlik Davranışları Hakkındaki Görüşleri
Opinions of Sports Faculty Students on Sportsmanship Behavior
Mikail TEL, Çetin YAMAN, Mahmut ALTUN **16-26**

3- Artistik Buz Pateni Kayan Kız ve Erkek Çocuklar İçin Giysi Tasarım Örnekleri
Examples of Clothing Design for Girls and Boys with Figure Skating
Mine CERANOĞLU, Feride GÜLER **27-52**

4- Türkiye'de "Ampute Futbol" un Kısa Tarihçesi"
Brief History of "Amputee Football" in Turkey"
Ali Ozan SARIGÖZ, Gürhan KAYIHAN, Ali Ozan ERKILIÇ, Ali ÖZKAN **53-60**

5- Dart Sporcularının Erişkin Bağlanma Biçimleri ile Atılganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Investigation of the Relationship between Adult Connection Form of Dart Sports and Casuality Levels
Mustafa Alper MÜLHİM, Zeynep MÜLHİM, Yılmaz ÜNLÜ, Adem SOLAKUMUR **61-72**

6- Davranış Değişim Basamakları ve Cinsiyete Göre Seyircilerin Saldırganlık Düzeyleri
Aggression Levels of Spectators in Terms of Stages of Behavior Change and Gender
Ahmet Naci DİLEK, Osman İMAMOĞLU, Alperen ERKİN **73-82**

7-Hentbolcuların Spora Özgü Başarı Motivasyonu ve Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Examination of Handball Players' Levels of Sports-Specific Achievement Motivation and Happiness
Adem ÖZGÜN, Fatih YAŞARTÜRK, Betül AYHAN, Taner BOZKUŞ **83-94**

8- Türkiyede Sporcu Eğitim Merkezleri ve Olimpik Hazırlık Merkezleri
Athletic Training Centers and Olympic Preparatory Centers in Turkey
Osman İMAMOĞLU, Ahmet Naci DİLEK, Mutlu TÜRKMEN **95-106**

9- Özel ve Devlet Okulu Öğrencilerinin Motor Gelişimlerin İncelenmesi
Investigation of Motor Developments in Private and State School Students
Meryem GÜLAÇ **107-113**

10-Gençlik Merkezindeki Serbest Zaman Etkinliklerine Katılan Bireylerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Bazı Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi: Adıyaman İli Örneği
Analysis of Social Skill Levels of Individuals Participating in Leisure Time Activities in Youth Center According to Some Demographic Variables: City of Adıyaman Sample
Fikret KELLEŞ, Murat KUL, İsmail KARATAŞ, M. Alper MÜLHİM, Yılmaz ÜNLÜ **114-141**

11-Fitnes Katılımcıların Rekreasyonel Etkinliklere Yönelik Motivasyon Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi
The State of the Fitness Participants' Levels of Motivation towards Recreational Activities According to Various Demographic Features
İsmail AYDIN, Fatih YAŞARTÜRK **142-152**

12-Türkiye'deki Ortaokul Öğrencilerinin Okullardaki Açık ve Kapalı Spor Alanlarına İlişkin Dağılımlarının İncelenmesi
Investigation of the Distribution of Secondary School Students in Turkey on Open and Indoor Sports Fields on the Schools
Rüstem ORHAN **153-165**

13-Spor Federasyonları İl Temsilcilerinin Mali Sorunlarına İlişkin Görüşleri
The Notions of Sports Federations' Representatives with regard to Managerial Problems
Zeki TAŞ, Zafer ÇİMEN **166-185**

14-Kocaeli İli Belediyelerinin Stratejik Planlarının Spor Boyutu ile İncelenmesi
Investigation of Strategic Plans of Kocaeli Provincial Municipalities with Sport Dimension
Fuat Orkun TAPŞIN, Levent ATALI **186-200**

15-Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda Öğrenim Gören Kadın Sporcuların Spora Katılım Motivasyonlarının Bazı Değişkenlere Göre Araştırılması
Investigation of Sport Participation Motivation of Female Sportsmen Who Study at School of Physical Education and Sports According to Some Variables
İlimdar YALÇIN, Mine TURĞUT, Atalay GACAR, Fehmi ÇALIK **201-210**

16-Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti Dönemi YenileşmeHareketlerinin Türk Spor Kültürüne Etkileri "Tanzimattan Cumhuriyete Spor"
The Effects of the Ottoman Empire and Turkish Republic Innovation Movements on the Turkish Sports Culture "Sport from Reorganisations (Tanzimat Reform Era) to Republic
Adem BAYAZİT, Emre BOZ **211-228**

17-Integrated Football: A New Frontier of Sport for All to Change the Attitudes
Angela MAGNANINI **229-238**

18-Rekreatif Etkinliklere Katılan Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zamanda Sıkılma Algısı İle Yaşam Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Examination of University Students' Levels of Leisure Boredom Perception and Life Satisfactıon towards Recreative Activities
Fatih YAŞARTÜRK, Hayri AKYÜZ, İsmail KARATAŞ **239-252**

19-Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Kalitesi ve Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
The Investigation of the Relationship between Unıversity Students' Levels of Life Quality and Happiness
Hayri AKYÜZ, Fatih YAŞARTÜRK, İsmail AYDIN, Erdal ZORBA, Mutlu TÜRKMEN **253-262**

20-Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Down Sendromlu Çocukların Ruhsal Uyum Düzeylerine Etkisi
The Effect of Physical Education and Sports Lesson on Psychological Adaptaiton Levels of Children with Down Syndrome
Zeynel Abidin ŞENLİK, Murat KUL, İsmail KARATAŞ, Mustafa Alper MÜLHİM **263-282**

21-Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Medya Okuryazarlık Düzeylerinin Bazı Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi
Analysis of Media Literacy of Physical Education and Sports Teachers According to Some Demographic Variables
Yılmaz ÜNLÜ, Serdar USLU, Murat KUL, Adem SOLAKUMUR, Çetin YAMAN **283-293**

22-Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünme Eğilimlerinin ve Yansıtma Yeteneklerinin Bazı Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi
Analysis of Reflective Thinking Trends and Reflective Abilities of Physical Education and Sports Teachers According to Some Demographic Variables
Adem SOLAKUMUR, Murat KUL, Yılmaz ÜNLÜ, M. Alper MÜLHİM ...**294-307**

23-Sporcularda Yükseklik Antrenman Maskesinin Anaerobik Performans ve Solunum Parametrelerine Etkisinin İncelenmesi
Investigation of the Effects of Elevation Training Mask on Aerobic and Anaerobic Performance in Athletes
Oğuzhan YÜKSEL, Yağmur AKKOYUNLU, Harun KOÇ **308-318**

24-10-12 Yaş Grubu Tenisçilerin Bazı Kinantropometrik Değişkenlerinin ve Forehand-Backhand Vuruş Tekniklerinin İncelenmesi
Investigation of Some Kantropometric Variables of 10-12 Age Group Tennis Players and Forehand-Backhand Strike Techniques
Recep AYDIN, Akif ÇİFTÇİOĞLU, Serhat ALTINEL, Ali ÖZKAN **319-325**

25-Farklı Fakültelerde Görev Yapan Akademisyenlerin Fiziksel Aktiviteye Katılım Durumlarının İncelenmesi
An Investigation of Participation Status of Academicians in Different Faculties in Physical Activity
Eren ULUÖZ, Cem Yoksuler YILMAZ, Zeynep Filiz DİNÇ **326-336**

26-Futbolda Dripling ile Sprint Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Analysis of Relationship between Dripling and Sprint in Soccer
Cem Sinan ASLAN, Ender EYUBOĞLU, İzzet KARAKULAK **337-346**

27-Kadın Basketbolcularda Bazı Kan Parametrelerinin ve Morfolojik Değişkenlerin Üst Ekstrimiteden Elde Edilen Bazı Performans Değerlerine Etkisi
Effects of Blood Parameters and Some Morphologıcal Varıables on Some Upper Extremity Physical Fitness Performance in Female Basketball Players
Recep SOSLU, Ender EYUBOĞLU, İsmail Can CUVALCIOĞLU, Ali ÖZKAN **347-353**

28-Bartin Üniversitesi Badminton Takiminda Yer Alan Kadin Sporculara Uygulanan 8 Haftalik Klasik Badminton Antrenmanlarinin Bazi Fiziksel Performans Parametreleri Üzerine Etkileri
Effects on Some Physical Performance Parameters of 8 Weekly Classical Badminton Studies in Bartin University Female Athletes Playing in Badminton Team
Mine TURĞUT, Recep AYDIN, Ali Ozan ERKILIÇ **354-364**

29-Farklı Branşlardaki Müsabık Sporcuların Fiziksel Özellikleri ile Fonksiyonel Hareket Analizleri Arasındaki İlişki
The Relationship Between Physical Characteristics and Functional Movement Analysis of Athletes of Various Sports
Özgür CENGİZHAN, Ender EYUBOĞLU **365-371**

30-Yüzücülerde Eşik Dayanıklılık Antrenmanı (End-2) Sonucunda Oluşan Dehidrasyonun Performans Üzerine Etkileri ve Vücut Hidrasyon Düzeyinin İncelenmesi
The Effects of Dehydration Resulting from Threshold Endurance Training (End-2) on Performance and Examination of Body Hydration Level on Swimmers
Ayşegül YAPICI, Hülya KAVRUK, Eylem ÇELİK **372-381**

Eğitim Bilimleri / Educational Sciences

31-Exploring Teachers' Awareness og the Implementation the Teamwork towards Development Communicative Competencies in the Preschool Groups
Teodora VALOVA **382-393**

32-Türkiye'nin Kalkınma Planlarında Eğitim Politikalarının Değerlendirilmesi
Evaluation of Education Policies in Turkey's Development Plans
Yaşar AKÇA, Gülsün ŞAHAN, Ayşegül TURAL **394-403**

İslami İlimler / İslamic Sciences

33-Hadislerin Hz. Peygambere (s.a.s.) Âidiyetini Tespitte Hz. Ömer'in Kullandığı İstişhad Metodunun Hadis İlmine Katkısı
Testimony of Hadiths by the Prophet (p.b.u.h.) the Contribution of Omer's Method of Witnessing to the Hadith of Knowledge
Erdoğan KÖYCÜ **404-421**

34-İmâm-ı A'zam Ebû Hanîfe'nin Hadis Anlayışına Dair Bazı Mülâhazalar
Some Considerations on Imam Azam Abu Hanifa's Hadith Understanding
Erdoğan KÖYCÜ **422-439**

Dilbilim / Linguistics

35-Dil Öğreniminde Dinlemenin Önemi
The importance of Listening When Learning Foreign Language
Ahmed ALDYAB **440-448**

Güzel Sanatlar / Fine Arts

36-Şile Bezi'nin Yeniden Yorumlanması ve Özgün Ürünlere Dönüştürülmesinin Önemi
The Importance of Refining The "Şile Bezi" and Converting It to Original Productse importance of Listening When Learning Foreign Language
Çimen BAYBURTLU **449-460**

37-Türk Töresinin Hazineleri Kutsal Şaman Elbiseleri İkonografisi
The Treasury of Turkish Tradition; Sacred Shaman Clothes Iconography
Kevser GÜRCAN YARDIMCI **461-475**

38-Investigation of Students' Views Who Receive Art and Religious Training about Body Image
Sanat ve Din Eğitimi Alan Öğrencilerin Vücut Imajı Hakkındaki Düşüncelerinin İncelenmesi
Gülten İMAMOĞLU, Özlem DEMİRTAŞ **476-483**

39- A Comparative Analysis of Factors Influencing the Evolution of Miniature in Safavid and Ottoman Periods
Maryam Mesineh ASL **484-493**

40-Müller Lyer Optik Yanılsama Etkisinin Elbisede Kup Açısından İncelenmesi
Investigation of Müller Lyer Optics Illusion Effect with Regard to Line in Dress
Menekşe SAKARYA, Saliha AĞAÇ **476-483**

41-Altay Bölgesi Türk Halklarında Şaman Başlıkları
Shaman Head-dresses; Among the Turkic Communities in Altaic Region
Kevser GÜRCAN YARDIMCI **509-521**

International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS)
December 2017 : Volume 3 (Special Issue)
e-ISSN : 2458-9381

Field *: Fine Arts*
Type *: Review Article*
Received: *16.06.2017 -* ***Corrected:*** *19.11.2017 -* ***Accepted:*** *26.11.2017*

Şile Bezi'nin Yeniden Yorumlanması ve Özgün Ürünlere Dönüştürülmesinin Önemi

Çimen BAYBURTLU
Marmara Üniversitesi Takı Teknolojisi ve Tasarımı Yüksekokulu, İstanbul, TÜRKİYE
E-Posta: cimen.bayburtlu@marmara.edu.tr

Öz

Çok zengin bir kültüre sahip olan ülkemizde; bugün tüm kültürel öğelerdeki gelenekselliğin giderek zayıflaması ve teknolojinin getirdiği olanaklar; el sanatları niteliğindeki ürünleri etkilemektedir. Diğer bir deyimle zaman, sanat değerlerini kendi yaratıcı ivmesine paralel olarak değiştirmektedir. Bu görüş açısıyla geleneksel yöntemler ile yapılan tasarımların farklılaşması ve bu farklılıklardan doğan yeni tasarımların uygulanması, iç ve dış pazarlarda alıcının beğenisini kazanmakta ürünün kalitesi kadar görünümü de etkin rol oynamaktadır. Bu nedenle, yeni desen ve formlar, yerel öz ve biçimleriyle geleceğe dönük çağdaş anlayışla başkalaşım yaratır ve kendi varlığının içeriğinde çağcıl bir yenilik kazanır. Hızla gelişen teknoloji, değişen beğeniler, moda akımları gibi başkalaşım olgularının diğer el sanatlarına olduğu gibi Şile Bezi'nin de geleceğine yapacağı etkiler, üzerinde düşünülmesi gereken konulardandır. Ayrıca tekstil sektörünün bu kadar geliştiği ve önem kazandığı bir çağda bu özel dokuma sanatının ve motiflerinin evrenselleştirilmesi kendi adıyla dünyaya tanıtılması için çalışmalar yapılmasının gerekliliği üzerinde hassasiyetle düşünülmelidir. Şile Bezi'nin tanıtılması ve hak ettiği değeri yeniden bulması için uygulanabilecek çeşitli faaliyetler organize edilmelidir. Bu çalışmanın amacı sadece farkındalık yaratmak değil, Şile Bezi'nin değerine değer katacak farklı tasarımların uygulanması ile güncel ve sürdürülebilir ürünler üretilmesinin önemine vurgu yapmaktır. Önceleri köylerde dokunan genç kızların çeyizlerinin hazırlanmasında gecelik, gömlek kadın ve erkek giyim eşyaları, çarşaf, perde yapımında kullanılan Şile Bezi, 70'li yıllarda dünya çapında tanınmış, dünya modasında önemli bir yer edinmiş ancak 1980'li yıllardaki sentetik moda sonucu önemini yitirmiştir. El işçiliği, tezgâhlar, yaratıcılık makineleşmeye dönüşürken beraberinde ne yazık ki el emeği, göz nuru da yitirilmiştir. Bu çalışmada; Şile ve çevresinde mevcut el sanatları ürünleri incelenmiştir. Bölgedeki mevcut el sanatı ürünlerinin yeniden yorumlanarak özgün tasarımlara dönüştürülmesi, pazarlanması ve satışına yönelik öneriler, çözüme katkı sağlayacak fikirler olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Şile Bezi, Tasarım, El sanatları, El Dokuması

The Importance of Refining the "Şile Bezi" and Converting It to Original Products

Abstract

In our country, which has a very rich culture; the increasingly weakening tradition in all cultural elements today and the opportunities that technology brings affect the quality of handcraft products. In other words, time is changing the values of art parallel to its own creative momentum. From this point of view, the differentiation of the designs made by the traditional methods and the application of the new designs arising from these differences play an active role in acquiring the taste of the buyer in the domestic and foreign markets, as well as the quality of the product. For this reason, the new patterns and forms create metamorphosis with the contemporary understanding of the future with its local essences and forms, and acquire a peculiar innovation in the context of its own existence. The effects of metamorphosis, such as rapidly developing technology, changing feelings, fashion trends influence Şile Bezi's future as well as other handcrafts'. Furthermore, in an era where the textile industry has developed and gained so much importance, the universalization of this particular weaving art and its motifs must be considered with sensitivity to the necessity of working to promote it to the world in its own name. The various activities that can be carried out in order to introduce the Şile Bezi and re-find the worthy value should be organized. The purpose of this work is not just to create awareness, but to emphasize the importance of producing up-to-date and sustainable products through the application of different designs that will add value to Şile Bezi. Şile Bezi woven by peasants, used in making nightwear, shirts, women's and men's clothing, sheets and curtains in the preparation of dowries of young girls, has gained an important place in the world fashion in the 70's. But the 1980's synthetic fashion has ruined its importance. As looms, benches and creativity has turned into mechanization, unfortunately the hand work has lost its importance. In this study; The handicrafts of Şile and its surroundings are examined. Suggestions for transforming, marketing and selling existing handicraft products in the region by reinterpreting them into original designs were presented as ideas to contribute to solution.

Keywords: Şile Bezi, Design, Hand Work, Hand Loom

Giriş

Çok değişik coğrafyalardan, değişik kültürlerden ve inançlardan geçerek gelen değerlerin yaratıldıkları ortamları, yaratan insanları ve bunların sonucunu korurken yeniden farklı bakış açılarıyla yorumlamak farkındalık yaratır.

Yaratıcılığın sonunun olmadığı sanat ve sanatın önemli bir dalı olan el sanatları; insanoğlunun görme, duyma ve öğrenme ile elde ettiği bilgilerden yararlanarak el emeği, beceri, zevk ve yaratıcılığını kullanıp duygularını üretimle anlatma tekniğidir. El işlerinin en eskilerinden olan dokuma sanatları ilk dönemlerde insanların güncel gereksinimlerini karşılamak amacıyla, sonraki dönemlerde ise insanların süslenme, bulundukları mekanları süsleme gibi bireysel zevk ve isteklerini karşılayacak ürünler olarak üretilmiş ve üretilmeye de devam etmektedir.

Günümüzde bilişim devrimiyle birlikte insanların yeni bir devinim içinde oldukları görüşü hakimdir. Yaşanılan çağa bakıldığında değişen olgunun sadece kullanılan teknolojilerin hızının olmadığı aynı zamanda yaşam biçimlerinde de büyük bir değişim yaşandığı gözlenmektedir. Bu durumda tasarımların ve tasarım anlayışının değişmemesi düşünülemez. Beslenme nasıl olmalı? Disiplinlerarası etkileşimler nasıl olmalı? İnci Eviner'in ifade ettiği gibi; "*Tasarımda bilimsel çalışma yaparken referanslardan yararlanıyoruz, bizden önce yapılmış işlere bakıyoruz, onları tarıyoruz, onların üstüne bir şeyler ekliyoruz*" (Eviner, 2016; 9). Kalıplaşmış bakış açılarını kırarken ve onları başka bağlamların içine taşırken dönüşüm yaşanmasını sağlamak gerekmektedir. Çünkü her şeyde olduğu gibi sanatta ve tasarımda kendini tekrar tehlikelidir. Tekrar edilen ürün alışkanlık yaratır ve o kadar olağanlaşır ve sıradanlaşır ki artık estetik beğenilerimize hitap etmekten yoksun kalır.

Kavramların ve Ürünlerin Miadının Dolması

Dokuma, el işlerinin en eskisidir. Çok eski yüzyıllarda gereksinim sonucu ortaya çıkan bu sanat zamanla estetik amaçlara yönelmiştir. Dokumacılığın tarihçesi işlemecilik ve dantelcilikle yakından bağlıdır. Bu iki sanat (terim bağlamında sanat[1]) dalı kendi gelişmelerinin yanı sıra dokumacılığın süsleme öğeleri de olmuşlardır (Örstan, 1971; 11).

Pamuk üretiminin beşiğinin Hindistan olduğu ve oradan dünyaya yayıldığı varsayılmaktadır. En eski dokuma örnekleri bu bölgede bulunmuştur. Anadolu dokumacılık tarihi ise M.Ö. 6250 yılı civarına dayanır (Örstan, 1971; 11).

Geleneksel el sanatları, halkın kendi ihtiyaçlarını karşılamak için çevresinde kolaylıkla bulabildiği malzemelerden oluşturduğu ürünler olduğundan "yerel" bir nitelik taşırlar ama çeşitli kaynaklardan edinilen bilgilere göre ülkeyi ve ürünü yurt dışında tanıtmaya yardımcı olmuşlar ve bazı dönemler çok tercih edilen ürünler haline gelmişlerdir. Ne yazık ki bu hep böyle devam etmemiştir. Biz nasıl ölümlüysek, belirli bir zamanımız varsa, hele ki teknoloji, moda gibi dış faktörler varken haliyle kavramların ve ürünlerin de miadı dolabilmektedir. Şile Bezi de bu çalkantılardan nasibini almıştır.

Biliyoruz ki, geleneksel yöntemlerle dokunan Şile Bezi, üzerindeki işlemesiyle, kendine özgü motifleriyle geçmişten günümüze bize kalan bir mirastır. Kuzeyi Karadeniz ile çevrili olan

[1] Buna 'sözcük' anlamında 'sanat' da denilir. Bu sanat sübjektif ve görecelidir. Ölçüt olan nesnenin kendisi değil, nesneye sanat tanımlamasını yakıştırandır. Aynı zamanda bu alana giren sanata 'Takılı sanat' da denilmektedir. Yani isim tamlaması şeklinde ifade edilir. El sanatları, yöre sanatları, geleneksel sanatlar, folklorik sanatlar vb. gibi.

Şile, turizm, balıkçılık ve meyvecilik dışında, özellikle 1970'li yıllarda bir dönem geçimini ağırlıklı olarak Şile Bezi'nden sağlayan bir tatil beldesidir. Terlemeyi önleyen bir kumaş türü olan bu bezin bugünkü ana maddesi pamuk ipliğidir. Şile Bezi hakkında bu güne kadar pek çok sayıda inceleme yapılmıştır. Ancak bölgede bu işin ne zaman yapılmaya başlandığı kesin olarak bilinmemektedir. 1920 yılında ipekçilikle başlayan dokumacılık, ketencilikle devam etmiş, 1936 yılından itibaren ise pamuk ipliği kullanılmaya başlanmıştır. Pamuk ipliği kelepler halinde alınır ve unlu suda (çiriş) ıslatılarak güneşte kurumaya bırakılır. Bundan sonra kelepler çıkrıklarda kalemlere sarılır ve tezgaha çözülerek dokuma işine başlanır. Dokuma bitince bezler deniz kenarında kireç kaymağına batırılır (kaymaklama) ve Karadeniz sularında iyice yıkanıp kumların üstünde kurutularak kullanıma hazır hale getirilir. Karadeniz'in suları Şile Bezi için ideal bir yıkama olanağı sağlamakta, şile kumu ise beze farklı bir doku kazandırmaktadır (Temir, 2010).

Resim 1. Kabakoz Köyü'nde bir dokuma tezgahı. (Temir, 2010;121).

Resim 2. Şile Bezi kasnakda işlenirken. (http://www.istanbul.net.tr/etkinlik/foto-galeri/28-uluslararasi-sile-bezi-kultur-ve-sanat-festivali/57109/12#PhotoSwipe1509356788206).

El tezgah sayısının azalmasıyla eski yıllarda dokunan Şile Bezi kalıntılarına ancak birkaç ninenin sandığında rastlanabilmektedir. Ev işleri altında tanımlanan 'Şile İşleri' çoğunlukla gergef, kasnak gibi araçlara gerilerek yapılır. Atkılarının ve çözgülerinin seyrek olması bu dokumanın işlenebilirliğini kolaylaştırmaktadır. Kadınların yoğun olarak ön planda olduğu bu çalışmalarda teknik bilgiler büyükannelerden gelir, çocuklar, torunlar ilk modelleri öğrendikten sonra geleneklere bağlı kalmak şartı ile kendi duygularını katarak motifleri farklılaştırırlar.

Resim 3. 1970'lerde Tabakoz[2] köyünde herkes çalışıyor. (Güner, 1970; 9).

Resim 4. Sanatın yaşı yok. (Güner, 1970; 9).

Önceleri Şile köylerinde dokunan bezler genç kızların çeyizlerinin hazırlanmasında (bugün de önemlidir) gecelik, gömlek, kadın ve erkek giyim eşyaları, çarşaf, perde yapımında kullanılırdı. Makineleşmiş dokuma sanayinin ve hazır giyim sektörünün gelişimiyle 'Şile Bezi' gibi yerel dokuma türleri geriye itilmiş ve gün geçtikçe yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Bu yıllarda bez dokuma ve işlemeciliğin, batı modasının doğuya yönelimi ve Şile'nin turistik merkez durumuna gelmesi sonucunda Avrupa piyasasına uygun standartlarda ve o güne kadar yapılan biçimlerin dışında üretimler yapılmıştır. Sami Güner, harpten önce dikkati çeken Romen bluzlarının biraz daha iyi terbiye edilmiş Şile Bezi olduğuna dem vururken, Karadeniz'in bir ucunda olan Şile'nin ancak kırk yıl sonra dünya piyasasında kendinden söz ettirebilmiş olduğuna değinir (Gözen, 1977; 32).

Resim 5. Tabakoz Köyü, (Güner, 1970; 9).

Resim 6. Genç Kızların dokudukları Şile bezleri, (Güner, 1970; 9).

[2] Adı geçen "Hayat Dergisi"nde Kabakoz Köyü, Tabakoz Köyü olarak geçmektedir.

Koray Güney 'Göz Nuruyla Dokunan Şile Bezi' adlı yazısında "*Hippilerin tanıttığı Şile Bezi dünya modasına girince, Şile köylerindeki tezgahların Avrupa sosyetesine mal yetiştiremez"* olduğundan bahseder (Güney, 1970; 8). O dönemlerde Almanya'ya çalışmaya gidenlerin kısa zamanda geri dönmelerini, Şile bezi üretiminin ne kadar iyi bir kazanç olduğunu ve tercih edilmesini Tabakoz'lu Hatice şöyle ifade eder: "*Burada kazandığımın yanında Almanya'daki gelirim hiç kalır*" (Güney, 1970; 8). 1971 yılında şile bezi giysileri Avrupa'ya ihraç eden Süleyman Tabak Şile bezinden yapılan işlerin Avrupa'da bu kadar tutulacağını tahmin etmediğini belirtirken; "Yurdumuza gelen hippilerin dünyaya tanıttıkları Şile bezi şimdi Paris modasına girmiş bulunuyor. Böyle olunca, iş yetiştirmekte zorluk çekiyoruz. (…) Yakında, Şile'nin Tabakoz köyü Avrupa modasında söz sahibi merkezlerden olursa hiç şaşmayalım. Çünkü, bu gidiş, yani Şile bezinin moda aleminde tutulması onu gösteriyor" şeklindeki ifadesi günümüzdeki durumu ile hiç bir benzerlik göstermemektedir. (Güney, 1970; 8). 1980'li yıllardaki sentetik modası Şile Bezi'nin önemini yitirmesine yol açar. Özgün hikayeler ile varlığını kabul ettiren değer, zamana yenik düşer ve özelliğini yitirme sorunsalı ile baş başa kalır.

Barış Behramoğlu'nun ifade ettiği gibi; "*el işçiliği fabrikasyona, tezgâhlar makinelere, yaratıcılık kalıplara dönüştüğünden bu yana, nice değerlerimizi yitirdik. Oysa el emeği göz nuru, ortaya günler ve haftalar sonra çıkanlar, bir zamanlar ne kadar da değerliydiler! Ne kadar güzel ve işlevliydiler...*

İşin içinde bir kültür, bir gelenek ve sevgi vardı. Paylaşım, komşuluk, birlik beraberlik, birlikte üretmenin keyfi vardı. Zaman geçti, modern insanın talepleri arttı, eski teknikler kısmen unutuldu, seri üretim kavramı hayattaki yerini aldı, ve hiç bir şeyin 'özelliği' kalmadı. Üretilenlerin, anlatacak hikâyeleri yoktu artık. Saf ve doğal olanın yerini yapay ve ucuz olan aldı. Onların da kopyaları oldu, kopyaların da taklitleri..." (Behramoğlu, 2007;43).

Anadolu'daki dokumalar birbirine yakınlık gösterir, bezayağı tekniğiyle üretilen bezler üretildikleri yörenin ismi ile anılır. Şile Bezi zaman içinde benzerlerinden farklılaşıp tamamen yöreye özgü bir hale gelmiştir. Şile Bezi'nin Melek (Antik Bez), Bürümcük, Kasterli (İngiliz Kıvrağı) ve Ham Bez gibi çeşitleri vardır. Ham Bez halen Şile'de en çok dokunan tür kumaştır. Bunlara düz yada desenli dokumaları da ekleyebiliriz. Şile Bezi'nin bir standardının oluşturulması en önemsenmesi gereken konulardan biridir (Temir, 2010; 252-254).

"*Şile'de motifler anonim bir karakter gösterir. Nesilden nesile hiç değişmeden ya da ufak tefek değişiklerle geçen motifler kendilerine özgü isimlerle anılırlar. Zamanın ya da yörenin önemli olaylarından etkilenerek adlandırılan motifler zengin bir hazine oluşturmuştur. Atatürk'ün Şile'ye ziyareti için özel olarak tasarlanan ve hemen işlenerek çay örtüsü olarak masasına serilen "Gazi Sofrası"(Resim 7) bu tarz motiflerin en güzel örneklerindendir"* (Temir, 2010; 273).

Resim 7. Gazi Sofrası Motifi. (Temir, 2010; 276).

Resim 8. Hapishane Motifi. (Temir, 2010; 276).

Tasarımcıların en büyük sermayesi düşünüş biçimleridir. Yaratıcılığın ve zekanın içine girdiği işlerde kadınların tasarım ve uygulama konusunda katkıları olacaktır. Önemli olan bu dalgayı yakalayabilmektir.

Bugün çok hızlı bir şekilde ilerleyerek dünyayı saran modanın gelişimi onu yaratan nedenlere ve geleneklere bağlıdır. Kawmura Yoniya'nın türettiği *"fashion- ology (Moda- loji)"terimi üzerine yazdığı kitabında yer aldığı gibi "moda tek bir birey tarafından değil moda üretimine dahil olan herkes tarafından yaratılır*" (Kawamura, 2016; 16). Farklı disiplinlerden gelenlerin bakış açıları farkındalık yaratabilir.

Taklit etmek ve kurgulama süreci bir dinamizm oluşturabilir. Yaratılan nosyon ve kavramlar yeni imgelerle buluşarak yeni ilişkilerin doğmasına bizim konumuz bağlamında yeni dönüşümler yaşanmasına neden olur. Şile bezinin ihtiyacı olduğu noktalardan birisi de budur.

Bu bağlamda bu konuda yarışmaların düzenlenmesi önemlidir. Batıda'daki yönelim, tasarım yarışmalarının sergilerde ve fuarlardaki müşteri beğenisini yükseltme amacıyla yapıldığıdır. Kendini yenileyen, güncel ve dinamik ürünler tasarımın ana konusudur. İhtiyacı tanımlamak için tasarımın rol aldığı yerlerde pazarlama, yönetim gibi departmanlarla birlikte işbirliği içinde karar alınması gerekmektedir. Buna örnek olarak gösterebileceğimiz 1977 yılında Yapı Kredi Bankası tarafından düzenlenen "Şile Bezi'nden Türk Desenli Bir Bluz" yarışması sonucunda birbirinden güzel eserler çıkması hem tasarımcılar için bir teşvik hem de Türk tekstil endüstrisi için bir yenilik olmuştur.

Resim 9 Atilla Ergür 1. Ödülü.

(Gözen, 1977; 32-33).

Resim 10 M. Kâmil Ural, 2. Ödülü.

(Gözen, 1977; 34).

Resim 11 Günay Atalayer, 3. Ödülü.

(Gözen, 1977; 35).

Resim 12 Tomris Yazgan Öztoksoy, Mansiyon. (Gözen, 1977; 36).

Resim 13 M. Janset Tamzok, Mansiyon. (Gözen, 1977; 36).

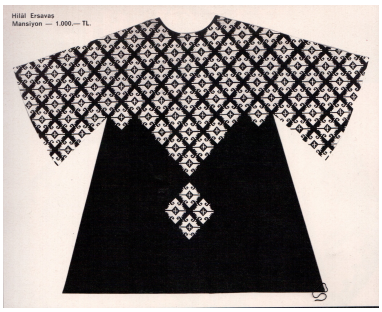

Resim 14 Hilâl Ersavaş, Mansiyon.

(Gözen, 1977; 37).

Yok Olmaya Yüz Tutan Folklorik Değerlerin (El Sanatlarının) Turizm Açısından Değerlendirilmesi

Anadolu coğrafyasının zengin kültürel mirası hızla yok olmaktadır. Gözle gördüğümüz ve elle tuttuğumuz somut mirasımızın yanında; hayatımızı anlamlı kılan geleneklerimiz, törelerimiz ve günlük ritüellerimiz yani somut olmayan kültürel mirasımız da kaybolmaktadır. Bu miras; sadece bizim değil, insanlığın da ortak mirasıdır. Eski sanat hazineleri çok zengin olan Türkiye, modacılar ve moda için tükenmez bir kaynaktır. Medeniyetlerin beşiği olan Anadolu'nun en önemli kültürel miraslarından biri de el sanatlarıdır. Ancak, bu mirasa yaklaşımın ve gelecek nesillere aktarılması yönündeki çabaların yeterli olmadığı bir gerçektir. Kültürel yapının önemli bir öğesi olan el sanatlarımız yozlaşmakta, kimliğimizin bu parçası kaybolmaktadır.

Türkiye turizm sektöründe özellikle yaz aylarında sahil şeridine sahip beldeleri sayesinde önemli bir pay alan bir ülkedir. Türkiye'nin sahip olduğu kültürel ve doğal zenginlikler incelendiğinde, özellikle kültür turizmi başta olmak üzere bir çok alternatif turizm dalında yıl boyunca turist çekebilecek cazibeye sahip olan bir konumundadır. Turizm, ekonomik faktörler kadar sosyal ve kültürel faktörlerden de etkilenmektedir. Özellikle günümüzde

yaygınlaşan kültür turizminde görülen yerlerin kültürünün, tarihinin, müziğinin ve yerel el sanatlarının turistler üzerinde bıraktığı derin etkinin önemi yadsınamaz. Asırlar boyu bütün dünya milletlerini hayran bırakan el sanatlarımız teknolojinin gelişmesiyle birlikte önemini kaybetmiş gibi görünse de, sanatsal değer taşıyan, eski gelenek ve göreneklerimizden kaynaklanan eserlerin turizm endüstrisi içerisinde sunulmasına yönelik ulusal/uluslararası düzeyde çalışmalar yapılması bu eserlere hakkettiği değeri yeniden kazandıracaktır.

Ülkemizin tarihi, kültürel, doğal zenginlikleri bölge bölge, il il incelenip değerlendirilerek araştırmalar yapılmakta, elde edilen sonuçlar kullanılır hale getirilerek, gerekli enformasyon ve dokümantasyon hizmetleri sağlanmaktadır. Böylelikle hem yerel hem ulusal düzeyde ilgili kurum ve kuruluşlara önerilerde bulunularak el sanatlarının yaşatılmasına ve üretilmesine destek sağlanmaktadır. Aslında el sanatları ve el yapımı ürünlerin küresel pazarı büyümektedir; alıcılar, aynı kalite, tasarım ve fiyatta iki ürün ile karşılaştıklarında çoğunlukla el emeği olanı tercih etmektedirler. Bu eğilim, dünya genelinde çevre bilincinin artması ile daha da güçlenen bir eğilimdir. Bu bağlamda çevre, gelenek ve kültürün korunması/yaşatılması ve elde edilecek gelirin yerel halkın/üreticilerin refahına katkıda bulunabilmesi için ilgili bölgede üretilmekte olan el sanatı ürünleri pazarının güçlendirilmesi, ele alınması gereken önemli bir konudur.

Özellikle Kuzeyi Karadeniz ile çevrili olan Şile gibi turizm, balıkçılık ve meyvecilik dışında özellikle 1970'li yıllarda bir dönem geçimini ağırlıklı olarak Şile Bezi'nden sağlayan bir tatil beldesinin dokumacılığı yerel bazda yapılan çalışmalar ile yaşatılmaya çalışılmalıdır. 2017 yılında 30uncusu düzenlenen "Şile Bezi Kültür ve Sanat Festivali" bu çalışmalara alt yapı oluşturacak nitelikte değerlendirilmelidir. Yerel düzeyde geleneksel el sanatlarının gelişmesinin ön şartlarının başında söz konusu el sanatlarının gelişimine yönelik uygun koşulların sağlanması gelmektedir. Bu koşulları; uygun hammaddenin kolaylıkla bulunması, malzeme işleme beceri ve geleneklerinin var olması, üretilen el sanatı ürünlerinin yaygın kullanım alanlarının bulunması, bu yörelerin ya turistik yöreler olmaları ya da turistik yörelere yakın bulunmaları nedeniyle ürünlerin piyasaya erişim şanslarının iyi olması şeklinde sıralamak mümkündür.

Şile ve çevresinde; mevcut el sanatları ürünlerinin, *alan araştırması* yapılarak incelenmesi ve eğitim veren/üretim yapan kurum ve kişilerin hâlihazırdaki durumlarına ilişkin olarak *yönetici, kursiyer, üretici, satıcı* olmak üzere el sanatlarının üretim ve pazarlanmasında çalışan her gruptan ilgililer ile görüşmelerde bulunularak *el sanatlarının gelecek kuşaklara aktarımı* ve *turistik ürün* haline getirilmesi hususunda anılan grupların fikirlerinin/görüşlerinin alınması, özellikle üretici ve kursiyerlerin el sanatı üretimi aşamasında gözlenerek "Şile Bölgesi El Sanatları Envanteri"nin oluşturulmasının turistik hediyelik eşya sektörünün talep ettiği mesleki nitelikleri taşıyan el sanatları elemanlarının ve bölge için *marka* değeri olan ürünlerin tanımlanmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Şile Bölgesi'ndeki mevcut el sanatı ürünlerinin (özellikle kadınların ürettikleri) tespit edilmesi, yeniden yorumlanarak özgün tasarımlara dönüştürülmesi, pazarlanması ve satışına yönelik önerilerin geliştirilmesi; yerel üreticilerin yenilikçilik ve girişimcilik kapasitelerinin geliştirilerek yönlendirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Sonuç

Şile Bezi bir bölgenin, üstelik tarih boyunca dünya çapında önemli olmuş bir bölgenin, İstanbul'un değerli bir ilçesi Şile'nin kültürel mirasıdır. Bu mirasın korunması büyük önem taşımaktadır. Ne yazık ki Şile Bezi üretimi yeterli değildir ve yavaş yavaş kaybolmaya mahkümdur. Ekonomik ve toplumsal koşulların değişimi geleneksel üretimi engellemektedir. Şu anda Şile Bezi dokuyan az sayıdaki sanatçının devletin ilgisi ve desteği olmadan ayakta kalması çok zordur. Bu desteğin yanısıra özel girişimler ve projelerle bu doğal kaynaklı geleneksel dokumanın piyasasını genişletmek, dünya çapında tanınmasını sağlamak ve böylece yerel üreticiye katkıda bulunmak ve böylece bu yöresel sanatın yaşamasını sağlamak mümkündür.

Bu çalışma kapsamında edinilen bilgiler ve saptanan sorunlar doğrultusunda 'Şile Bezi'nin geleneksel yapısının korunması kadar yeni tasarımlar yapılmasının da gerekliliği önem kazanmıştır. Bu özel, zahmetli ama bir o kadarda sağlıklı olan dokumanın, bugüne kadar yapılanın dışında daha farklı ve güncel tasarımlara sahip giysi ve aksesuar üretimine uygun olduğu görülmektedir. Bu bağlamda çağdaş anlamda tasarımlarının gerçekleştirebileceği, tekstil sektörünün yenilik fikrini güçlendirip, geliştirilebileceği düşünülmektedir.

Bu düşünce doğrultusunda Şile Bezi'nin yeniden yorumlanması ve özgün ürünlere dönüştürülmesi doğrultusunda bir çalışmaya başlanmıştır. Şile Bezi'nin geleneksel özelliklerine sadık kalınarak yeni tasarımlar üretilmesini, işlemelere gelenekten güncele doğru oluşturulacak yeni motifler katılmasını, ürünlerin defilerle tanıtılmasını amaçlayan bu çalışmanın yapıcı bir girişim olacağı varsayılmaktadır. Çalışmanın tasarım kısmı çözümlenmiş olup üretim aşamasına geçilmiştir. Böyle bir girişimle Şile Bezi'ni yeniden yorumlayarak daha evrensel bir boyuta taşımak, üretiminin artmasını sağlamak çalışmanın başlıca hedefidir. Yapılacak çalışmaların gelip geçici çabalar olmaması gerekliliğine, kalıcı ve bölgeyi kalkındırıcı bir proje ile bu hedeflere ulaşılabileceğine inanılmaktadır.

Tasarım 1. Şile Bezi uç kısmı kanaviçe işlemeli uzun ceket, (Tasarım Çimen Bayburtlu).

Tasarım 2. Şile bezi ev ve balık işlemeli elbise, (Tasarım Çimen Bayburtlu)

Tasarım 3. Şile Bezi kanaviçe işlemeli tunik, (Tasarım Çimen Bayburtlu)

KAYNAKÇA

Eviner, İ. (2016). "Sanatla Yaratmak", *Cogito, Tasarım Ne Bekler?,* İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 83: 7-24.Behramoğlu B, (2007). "El Emeği Göz Nuru; Şile Bezi", *Türsab (Türkiye Seyahat Acentaları Birliği*), İstanbul, Boyut Matbaacılık, 283: 40-47. [https://tursab.org.tr/yayin/20/283_20_328028.pdf, (Erişim Tarihi: 20.06.2016)].

Gözen, S. (1977). "Şile Bezi", İstanbul: Sanat Dünyamız, Yapı Kredi Bankası- Kültür ve Sanat Yayınları, 9: 32-40.

Güney, K. (1970). "Göz Nuruyla Dokunan Şiir Şile Bezi", İstanbul: *Hayat Dergisi*, Tifdruk Matbaacılık Sanayii, 52:8-9.

Kawamura, Y. (2016). "*Moda-loji"*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Örsatan, B. (1971). "Şile Dokumacılığı ve İşlemeciliği", *Folklora Doğru*, İstanbul: Robert Koleji Türk Folklor Kulübü, 18:11-15.

Temir, ŞR. (2010). "Geçmişten Günümüze Şile ve Şile Bezi", Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Sanat Eserleri Dizisi

http://www.istanbul.net.tr/etkinlik/foto-galeri 26.10.2017 23:22